

3. lékařská fakulta Univerzita Karlova, Ruská 87

SESTRA PAMĚTNICE

Semestrální práce

Autor: Lucia Navrátilová

Praha, 2021

Na mou semestrální práci 'Sestra pamětníci' na předmět 'Teorie ošetrovatelství I.' jsem si vybrala paní sestřičku ze Slovenska, kterou mi doporučila moje bývalá paní profesorka ze střední zdravotnické školy. Na přání paní sestřičky bych si dovolila ponechat její jméno a datum narození v anonymitě. Právě kvůli anonymitě budu dále v textu oslovovat danou paní jako paní sestřička.

Náš rozhovor jsem začala jednoduchou otázkou, jaká byl důvod a motivace, které paní sestřičku dovedly právě k tomuto povolání. Jak jsem zjistila, byl to její sen už od malička. Už jako malému dítěti se jí líbilo pomáhat druhým lidem a to jí zůstalo až dosud. Z její rodiny nikdo ve zdravotnictví nepracoval, ale navzdory tomu ji ve studiu podporovali. Rozhodnutí pro studium zdravotní sestry podporoval a schvaloval i její učitel na základní škole, který na základě jejich povahových vlastností a zájmů zdravotnickou školu jednoznačně doporučil.

Paní sestřička úspěšně dokončila studium ve čtyřletém oboru Zdravotní sestra na Střední zdravotnické škole ve Zvolenu, kde studovala v letech 1960 - 1964. Absolvovala i studium na vysoké škole Univerzity Mateja Bela v Banské Bystrici, kde si udělala pedagogické minimum, které později využila i v rámci práce.

Co se týče praxe na střední škole paní sestřička mi vše s velkou radostí vyprávěla. Praxe probíhala v některých věcech trochu více odlišně, než tak, jak ji známe dnes. Už v prvním ročníku studentky chodily na praxi na dílnu, která se jmenovala Robotodev, kde se věnovaly obecným činnostem jak třeba přišívání knoflíků či páráni oděvů. Ve druhém ročníku už nastoupili do nemocnic jako pomocnice na různá oddělení. Na praxi nosily kostkované modrobílé šaty a šátky na hlavu. Jejich hlavní náplní práce byla především péče o hygienu na pokojích a toaletách na těchto odděleních. Ve třetím a čtvrtém ročníku se praxe konala už na základních odděleních v nemocnicích, ale také u obvodních lékařích. Během těchto praxí, již byly oblečené v klasické sestřerské uniformě (foto v uniformě v prezentaci).

Paní sestřička mi zdůraznila, že na úpravu dívek v nemocnicích se kladla velká pozornost a pravidelně je kontrolovaly. Jejich úprava musela splňovat všechny požadavky kladené na žákyně - bez výjimky. Čepec a límec musely být naškrobené, zástěra vyžehlená a čistá. Šaty musely sahat 5 cm pod kolena, délku šatů jim náhodně na odděleních měřivali. Paní sestřička na to už s odstupem času vzpomíná s úsměvem. Také jim v nemocnicích každodenně kontrolovali ruce, musely mít čisté a krátké nehty. Vlasy musely být hladké a sepnuté dozadu, ukryté pod čepcem. V rámci uniformy měly nařízené hnědé punčochy a bílé boty sahající až po kotník s otevřenou špičkou.

Maturita probíhala podobně jako v dnešní době. Dětila se na teoretickou a praktickou část. Z teoretické části to byly předměty - slovenský jazyk, ruský jazyk, pečovatelské techniky - chirurgie a interní. Praktická část probíhala ve zdravotnickém zařízení a dané oddělení si náhodně losovali. Konkrétně moje paní sestřička maturovala na interním oddělení, kde jí byl přiřazen výkon celková koupel pacienta na lůžku.

Po úspěšné maturitě studentky dostávaly umístěnku podle toho, kde byla volná místa. Má paní sestřička se dostala v roce 1964 pomocí umístěnky na chirurgické oddělení jako instrumentářka na operačním sále v Nové Bani, kde momentálně žila. Právě zde absolvovala nástupní praxi, která trvala 1 rok a byla ukončena zkouškou a vyhodnocením z oddělení, kde pracovala. Pracovní doba byla v 3 směnném provozu na 12 hodinové služby. Jelikož práce na chirurgickém oddělení byla nepřetržitá, pracovaly i během svátků. S prací byla velmi spokojená a jak sama poznamenala, získala tam mnoho cenných zkušeností a vela kamarádů. Na oddělení měli vynikající vztahy a všichni si navzájem velmi dobře rozuměli a pomáhali si. Pracovní poměr v Nové Bani ukončila v roce 1966.

Pak se vdala a od roku 1966 až do roku 1971 pracovala jako zdravotní sestra na chirurgickém oddělení ve Zvolenu. Během výkonu této práce absolvovala paní sestřička 2x mateřskou dovolenou. První mateřskou měla od dubna do července v roce 1967 (4 měsíce). Druhou mateřskou měla od července 1971 do července 1972 (1 rok). Po druhé mateřské se vrátila na oddělení, už jako vrchní sestra. Tedy od roku 1971 až do roku 1980 pracovala jako vrchní sestra na chirurgii. Sestřička uvádí, že i nyní v důchodovém věku se s některými kolegyněmi stále setkává a rády spolu komunikují.

Později od roku 1980 k povolání sestry přidala i práci učitelky, kde využila své vysokoškolské vzdělání. Učila na Střední zdravotnické škole ve Zvolenu a to až do roku 2002.

Od roku 2002 ukončila práci na SZŠ a do roku 2004 vykonávala práci jako lektorka pro paliativní péči.

Při výkonu tohoto nádherného povolání paní sestřičku udrželo zejména jeho poslání. Byla to práce, která ji skutečně naplňovala, a také hodně udělal dobrý a stabilní kolektiv na chirurgickém oddělení. Paní sestřička výběr tohoto povolání nikdy nelitovala.

Jako mou poslední otázku jsem položila, jaký je její osobní názor na toto povolání. Její odpověď byla jasná, odpověděla, že je to poslání, pro které je třeba mít cit a smysl. Podle jejích slov je důležité vědět odizolovat práci od soukromí. A zde bych velmi ráda použila citaci slov, co mi řekla: "Řídila jsem se heslem, které jsem doporučovala i mým žákyním na střední - soukromí zanechat na vrátnici a věnovat se práci a cestou domů si je z vrátnice zase vzít. "

Toto povolání popsala jako něco, co se nedá naučit, musí to prostě v člověku být a musíme mít vztah k této práci a hlavně k lidem – "k pacientům se chovejte tak, jako kdyby jste pečovaly o své rodiče". Také je důležité celoživotní učení a nespokojit se jen s tím, co nás v školách naučí.

Na závěr bych se chtěla velmi poděkovat paní sestřičce, za její ochotu a čas, který mi tak obětavě věnovala. Bylo velmi příjemné s ní mluvit, a také zajímavé zjistit jak to kdysi na školách a na odděleních fungovalo. Určitě to byl pro mě velký přínos.